

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Antinomia Ivris Pontificii Et Cæsarei - per CCL. Differentias plurium
Doctorum auctoritate probatas, singulari studio in certas classes reducta,
discussa, & explicata

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

III. Differentia 3. Sencundùm leges civiles rigor locum habet; 1. Si quis C.
Vndevi. secundùm Canones verò æquitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61864](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61864)

Sexta, nulli laicorum principum clericos quantumlibet reos per se, & regulariter judicare, & punire licet. c. 1. &

seq. de foro comp. Boz. de iure statu. l. 2. de
17. Decian. l. 4. c. 9. Bellarm. l. 1. de Cl. r. 2.
Coron. in Comp. Diana v. Iudex laicu.

III.

DIFFERENTIA 3.

Secundum leges civiles rigor locum habet; I. Si quis. C. Vnde vi.
secundum Canones vero equitas. c. Adhuc, de
dolo. & contum. Galvanus n. 7.

I. Rigor est juris excessus, sive austeritas, improborum hominum terrore inventus, qui tunc maximè sentitur, cum litera tenaciùs inhaeremus. Unde natum vulgare illud, *summum Ius, summa iniuria*. Adeoque oppositam habet aequitatem, à qua benigna & humana ducitur interpretatio. l. *Pantonius. Tit. de acquir. hered. l. Si ita scriptum. Tit. de liber. & posthum. l. 1. §. qui operas. Tit. ad Tertull. Tiraguell. fusè de retractu, § 35*. Hinc igitur legum, & decretorum habemus mitigationem, circumstantiis rerum, temporum & personarum congruam, teste Philolopho l. 5. *Ethic. c. 10.* quemadmodum post alios *Fortunius, & Budaeus* annotarunt.

Cæterùm hoc loco cum habere locum rigor in jure civili asseritur, non est intelligendum universè, per omnia, & in omnibus, sed accommodatè in materia legis citatæ *Si quis in tantum. C. Vnde vi.* ubi Impp si quis possessionem rerum apud Fiscum, vel apud homines quoslibet constitutarum ante adventum judicialis arbitrii violenter invaserit, dominus quidem constitutus possessionem, quam abstulit, restituat possessori, & dominium ejusdem rei amittat: si verò alienarum

rerum possessionem invaserit, non solum eam possidentibus reddat, verùm etiam æstimationem earundem rerum restituere compellatur. Idem de finibus dicendum monet *Glossa Gottsfredi*. Nam de finibus litigans si nondum finit à lite locum, de quo est controversia, occupaverit, & postea victus fuerit, alterum tantum victori præstet: si locus ipsius proprius fuerit, sufficit eum loco ipso excidere.

Hujus legis rigorem non esse in ecclesiasticis rebus servandum *Alexander III.* statuit in c. *Adhuc, de dolo & contum.* nimirum, quando reus caverit, se intra annum iudicis arbitrio pariturum. Dicimus, ut in ecclesiasticis personis & negotiis rigor, & districtio juris non requiritur: sed cum iustitia propter hoc non periclitetur, patienter admitti debet, cum reus per cautionem standi iudicis se astringat. Ecce tibi moderationem contra prædictam legem, & insuper l. *us. Tit. Si quis in dicenti.*

II. Fallit tamen *primò*, quando prædictus ecclesiasticus in eodem genere delinquit, alienando scilicet bona ipsius mensæ addicta. Privat enim jure, quod in illis habebat, quamdiu vivit. Nec immerito

ritò, quia non tantùm contra sacros Canones, præteritum Pauli II. Constitutionem, Ambitiosè peccat, sed insuper juramentum violat, quo se possessiones mensarum addictas non alienaturum summo Pontifici promittit. v. Layman l. 3. Tr. 4. c. 10. n. 9. & Barbof. in summa Decisionum Apostol. v. Alienare n. 7. ubi docet, alienationes omnes rerum ecclesiasticarum in damnum ecclesiarum, vel non servatis solemnitatibus factas irritas esse per Constitutionem Pauli IV. quæ incipit: *Iniunctum nobis*, quam innovat Pius IV. Constitut. xi. quæ incipit: *Provida*, apud Laërtium Cherub. Tomo 1. Bullarii pag. 729. & Tomo 2. pag. 21.

Fallit secundò, quando Prælati una cum Capitulo, seu communicato consilio ita deliquisset, invadenda res ecclesiarum, aut monasterii. l. *tubemus*. 14. C. de sacrosanct. eccles. ubi decernitur, patrimonium Ecclesiarum perpetuum esse debere, nec ullam alienationem (quo nomine, venditio, donatio, permutatio, & simil. continentur) sive res mobilis, sive immobilis fuerit, valituram, nisi servatâ juris formâ,

& præscriptâ solemnitate fiat. Nec dixeris dispositionem prædictam solum Constantinopolitanæ majori Ecclesiarum factam esse, quemadmodum textus manifestè indicat. Quamvis enim ea Justiniani ab initio mens fuerit, pauld post tamen ad reliquas ecclesias majori subiectas, & denique ad alias omnes ubicunque locorum in Imperii provinciis constitutas extensa est teste Gottofredo in notis suis, & patet ex Auth. annexa. Hoc ius porrectum est ad omnem venerabilem locum, omneque collegium, quod a cetero pia constituit, ut nec eorum res pignorentur. v. Novell. 120. c. 7. Socinum in Reg. 110. Ecclesiarum res absque solemnitate regulariter non alienentur, ad quam plures exceptiones enumerat, & confirmat, de quo à nobis alibi actum est, in summa Jur. Can. nimirum Par. 2. tit. ult. & infra iterum occurrit occasio declarandi. Legi potest præ aliis Molina Disp. 465. & seqq. Less. c. 24. Dub. 11. Zerola in Praxi episc. Par. 1. v. Alienatio. Comitol. l. 3. q. 19. Valens. l. 3. tit. 13. §. 5. Lancelor. l. 2. sum. tit. 27.

IV.

DIFFERENTIA 4.

Quæ sunt meri & mixti Imperii, iure Canonico delegari possunt. c. Quod ledem. de off. ordin. c. In Archiepiscopatu. de raptoribus. secus iure civili. l. 1. Tit. de officio ejus, cui mandata est jurisdictio.

1. Imperium. Tit. de jurisd. omni. Iudic. Bartol.

20. Ioann. Bapt. à S. Blasio 6.

IMerum imperium Vlpiano est, habere gladii potestatem, ad animadvertendum in facinorosos homines, quod etiam potestas appellatur. l. 3. Tit.

de iurisd. omni. Descriptio, an definitio sit, nostra quidem hinc nihil interest. Litigant apud Fachinaum l. 9. contrav. Juris interpretes. c. 94. Esto gladii potestas primarius

rius